

ԲԱԺԻՆ V

Վիետի թեորեմ, քառակուսային եռանդամ, պրոգրեսիա, լրացուցիչ տեքստային խնդիրներ

9-րդ դասարան

1. 481. Գտնել նշված արտահայտության արժեքը, որտեղ x_1 -ը և x_2 -ը տրված հավասարման արմատներն են.

ա) $2x^2 - 7x + 2 = 0$, $4x_1^2 + 4x_2^2$;

բ) $3x^2 - 6x - 2 = 0$, $x_1^2 + x_2^2 - x_1^2 \cdot x_2^2$;

գ) $x^2 - 4x - 3 = 0$, $\frac{3x_1}{x_2} + \frac{3x_2}{x_1}$:

2. 482. Գտնել p -ի արժեքը, որի դեպքում հավասարման x_1 և x_2 արմատները բավարարում են տրված պայմանին.

ա) $x^2 - 12x + p = 0$, $x_2 = 3x_1$;

բ) $x^2 + px + 4 = 0$, $x_2 - x_1 = 3$;

գ) $x^2 - 2x + p = 0$, $7x_2 - 4x_1 = 47$:

էջ 20 (8-րդ դասարան)

3. 10. Դիցուք՝ x_1 և x_2 թվերը $x^2 - 10x + 1 = 0$ հավասարման արմատներն են: Առանց լուծելու այդ հավասարումը գտեք.

ա) $\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2}$;

բ) $x_1^2 + x_2^2$;

գ) $\frac{1}{x_1^2} + \frac{1}{x_2^2}$;

դ) $\frac{x_1}{x_2} + \frac{x_2}{x_1}$;

ե) $x_1x_2^2 + x_2x_1^2 + x_1x_2$;

զ) $x_1^3 + x_2^3$;

4. 14. $x^2 - px - 6 = 0$ հավասարման արմատներից մեկը 2-ն է: Գտեք p -ն:

5. 15. $ax^2 - 3x - 5 = 0$ հավասարման արմատներից մեկը հավասար է 1-ի: Գտեք a -ն և մյուս արմատը:

6. 16. $(b-1)x^2 - (b+1)x = 6$ հավասարման արմատներից մեկը հավասար է 3-ի: Գտեք մյուս արմատը:

10-րդ դասարան

7. 356. Գտնել ուղղանկյուն եռանկյան ներքնաձիգի երկարությունը, եթե հայտնի է, որ նրա էջերի երկարությունները բավարարում են $5x^2 - 9x + 3 = 0$ հավասարմանը:

8. 357. Կազմել քառակուսային հավասարում, որի արմատները հավասար են $2x^2 - 7x - 3 = 0$ հավասարման արմատների՝ ա) քառակուսիներին,

բ) խորանարդներին, գ) հակադարձներին:

9. 377. Գտնել a պարամետրի այն արժեքները, որոնց դեպքում հավասարման x_1 և x_2 արմատները բավարարում են նշված պայմանին.

ա) $5x^2 - ax + 1 = 0$, $x_2 - x_1 = 1$;   բ) $x^2 - 2x + a = 0$, $x_2^2 - x_1^2 = 16$:

10. 378. Գտնել a -ն, իմանալով, որ 17 սմ ներքնաձիգ ունեցող եռանկյան էջերի երկարությունները բավարարում են տրված հավասարմանը.

ա) $x^2 - ax + 76 = 0$;   բ) $x^2 - 19x + a = 0$:

11. 379. m պարամետրի ի՞նչ արժեքների դեպքում $mx^2 - 8x + 1 = 0$ հավասարման արմատների՝

ա) գումարը հավասար է նրանց քառակուսիների գումարին;

բ) արտադրյալը հավասար է նրանց քառակուսիների գումարի 14%-ին:

12. 542. Գտնել p -ն, եթե $x^2 + px + 1 = 0$ հավասարման արմատների հարաբերությունը 4 է:

13. 543. Գտնել p -ն, եթե $11x^2 + 8x + p = 0$ հավասարման արմատները բավարարում են $x_1 + 11x_2 = 2$ պայմանին:

էջ 24 (8-րդ դասարան)

14. 14. Կազմեք քառակուսային հավասարում, որի արմատներն են.

ա) 2 և 3,   բ) 0 և 1,   գ) $1/2$ և $1/3$,   դ) 1 և -1 ,

ե) 0,1 և 0,2,   զ) 0,2 և 0,4,   է) 0,2 և 1,2,   ը) $1/3$ և 0,5:

15. 15. Կազմեք ամբողջ գործակիցներով քառակուսային հավասարում, որի արմատներն են.

ա) $1/2$ և $1/3$,   բ) 0,01 և $1/5$,   գ) $-1/12$ և $10/3$,   դ) 0,1 և $-0,1$:

16. 16. Կարո՞ղ են բնական գործակիցներով քառակուսային եռանդամի արմատներ լինել հետևյալ թվերը.

ա) 0,1 և 0,2,   բ) 1,2 և $-1/7$,   գ) 2,1 և $-1,1$:

17. 17. Կազմեք ամբողջ գործակիցներով քառակուսային հավասարում, որի արմատներից մեկն է.

ա) 0,1,   բ) $1 + \sqrt{2}$;   գ) $1 - 3\sqrt{2}$:

18. 18. Կազմեք մեկ արմատ ունեցող քառակուսային հավասարում, որի արմատն է.

ա) 2,   բ) $-1/3$ գ) $-3\sqrt{2}$:

19. 13. Կազմեք երկքառակուսային հավասարում նրա տրված արմատներով.

ա) $-1,1,-2,2$,   բ) $-\sqrt{2}, \sqrt{2}, -\sqrt{3}, \sqrt{3}$,

զ) $-3, 3, -4, 4$,   դ) $-1, 1, 2/3, -2/3$:

20. 82. Գրեք մի հավասարում, որի համար արմատ է հետևյալ թվերից յուրաքանչյուրը.

ա) 0, 1;   բ) 2, 4, 6;   գ) 1, 3, 5, 7;   դ) $-1, 0, 1$:

էջ 33

21. 10. Ապացուցեք, որ եթե $x^4 + px^2 + q = 0$ երկքառակուսային հավասարումը ունի արմատներ, ապա նրա բոլոր արմատների գումարը հավասար է զրոյի, իսկ արտադրյալը՝ q -ի:

22. 11. Բազմանդամը վերլուծեք գծային արտադրիչների.

ա) $x^2 - 1$,   բ) $x^2 - 6x$,   գ) $0, 1x^2 - 10x$,   դ) $-x^2 + 4$:

23. 13. Բազմանդամը վերլուծեք գծային արտադրիչների.

ա) $x^2 - 8x + 7$,   բ) $2x^2 - 24x + 40$,   գ) $10x^2 - 25x + 15$,

դ) $x^2 + 2x - 3$,   ե) $2x^2 - 32x - 34$,   գ) $25x^2 + 10x - 15$:

24. 11. Բազմանդամը վերլուծեք արտադրիչների.

ա) $x^4 - 5x^2 + 4$,   բ) $3x^4 - 39x^2 + 108$,

գ) $x^4 - 125x^2 + 484$,   դ) $8x^4 - 10x^2 + 2$:

25. 12. Կրճատեք հետևյալ կոտորակները.

ա) $\frac{x^4 - 10x^2 + 9}{x^4 - 13x^2 + 36}$,   բ) $\frac{x^4 - 9x^2 + 20}{x^4 - 10x^2 + 24}$:

26. 193. Քառակուսային եռանդամից անջատել լրիվ քառակուսին (9-րդ դասարան).

ա) $x^2 - 8x + 21$;   բ) $4x - 2x^2 - 2$;   գ) $3x^2 - 6x - 10$:

8-րդ դասարան

էջ 7

27. 4. Քառակուսային եռանդամից առանձնացրեք լրիվ քառակուսին.

ա) $x^2 + 2x + 1$,   բ) $x^2 + 10x + 1$,   գ) $x^2 - 2x + 2$,   դ) $-x^2 + 8x - 3$:

էջ 8

28. 7. Քառակուսային եռանդամից առանձնացրեք լրիվ քառակուսին.

ա) $x^2 + 11x - 1$,   բ) $x^2 - x - 20$,   գ) $2x^2 - 3x + 4$,   դ) $x^2 - 7x + 12$,

ե) $3x^2 - x + 11$,   գ) $2(x+3)(x-1)$,   է) $-x + 4 + 5x^2$,   ը) $(x+3)(x-3)$,

թ) $0, 1x^2 + 10x + 100$,   ժ) $x^2 - 3x$,   ի) $1 + x - (2x - 4)(1 - x)$:

էջ 52

29. 1. Գտեք $x^2 - 2x + 1$ եռանդամի ամենափոքր արժեքը:

30. 12. Գտեք ֆունկցիայի մեծագույն և փոքրագույն արժեքները.

ա) $y = x^2$,   բ) $y = -x^2$,   գ) $y = x^2 + 1$,   դ) $y = -x^2 + 1$:

էջ 293

31. 14. Գտեք ֆունկցիայի մեծագույն արժեքը.

ա) $y = -x^2$,   բ) $y = -x^2 + 10$,   գ) $y = 0,1 + x - 0,1x^2$:

32. 15. Գտեք ֆունկցիայի փոքրագույն արժեքը.

ա) $y = x^2$,   բ) $y = 1 + x + x^2$,   գ) $y = x^2 - 10$,   դ) $y = -5 - x + 2x^2$:

33. 16. Արդյո՞ք ունի մեծագույն արժեք հետևյալ ֆունկցիան.

ա) $y = ax^2, a \in (0, \infty)$,   բ) $y = 10x + 3x^2$:

Գտնել ֆունկցիայի մեծագույն և փոքրագույն արժեքները (9-րդ դասարան).

34. 211.   ա) $y = 2x^2 + 6x - 4$;   բ) $y = 2x - x^2 - 1$:

35. 3. Ունի՞ մեծագույն արժեք հետևյալ եռանդամը.

ա) $-12x - 11 + 2x^2$,   բ) $3x^2 - 4x + 5$,

գ) $-3x^2 + 4x + 6$,   դ) $-6x^2 - 10x - 7$:

36. 7. Ապացուցեք, որ զրո տարբերիչով և ավագ անդամի դրական գործակցով քառակուսային եռանդամը փոքրագույն արժեք է ստանում, երբ փոփոխականն ընդունում է եռանդամի արմատին հավասար արժեք:

37. 8. Ապացուցեք, որ եթե x_1 -ը և x_2 -ը դրական տարբերիչով $ax^2 + bx + c$ քառակուսային եռանդամի արմատներն են, ապա

ա) $a > 0$ դեպքում եռանդամը փոքրագույն արժեք է ստանում, երբ փոփոխականն ընդունում է $(x_1 + x_2)/2$ արժեքը,

բ) $a < 0$ դեպքում եռանդամը մեծագույն արժեք է ստանում, երբ փոփոխականն ընդունում է $(x_1 + x_2)/2$ արժեքը:

38. 9. Գտեք x փոփոխականի այն արժեքը, որի դեպքում եռանդամն ընդունում է մեծագույն արժեքը.

ա) $6x + 10 - 2x^2$,   բ) $100 + 10x - x^2$,

գ) $-x^2 + 100x + 1$,   դ) $x + 100 - 6x^2$:

39. 10. Գտեք եռանդամի փոքրագույն արժեքը.

ա) x^2 ;   բ) $x^2 + 1$;   գ) $x^2 + x$;   դ) $x^2 + x + 1$:

40. 11. Ապացուցեք, որ եթե x_1 -ը զրո տարբերիչով քառակուսային եռանդամի արմատն է, ապա ցանկացած d թվի համար փոփոխականի $x_1 - d$ և $x_1 + d$ արժեքների դեպքում եռանդամի ստացած արժեքները իրար հավասար են:

էջ 53

41. 13. Գտեք 1 մ շառավիղ ունեցող շրջանագծին ներգծած այն ուղղանկյունը, որն ունի ամենամեծ մակերեսը:

42. 14. Շրջանագծի երկարությունը հավասար է քառակուսու պարագծին: Ո՞րի մակերեսն ավելի մեծ՝ շրջանի՞, թե՞ քառակուսու:

43. 15. Հավասար մակերեսներով երկու ցանկապատված հողամասեր կան՝ քառակուսի և շրջանաձև: Նրանցից ո՞րի ցանկապատն է ավելի երկար:

էջ 55

44. 1. Ինչպիսի՞ն պետք է լինեն 500 մ եզրագիծ ունեցող ուղղանկյունաձև հողամասի լայնությունը և երկարությունը, որպեսզի նրա մակերեսը լինի ամենամեծը:

45. 2. Ինչպիսի՞ն պետք է լինեն 100 թվի երկու գումարելիները, որպեսզի նրանց արտադրյալը լինի ամենամեծը:

46. 7. Ապացուցեք, որ տրված պարագծին ունեցող ուղղանկյուններից ամենամեծ մակերեսն ունի քառակուսին:

էջ 56

47. 8. Ապացուցեք, որ հաստատուն ներքնաձիգով ուղղանկյուն եռանկյուններից ամենամեծ մակերեսն ունի հավասարասրուն եռանկյունը:

* * *

8-րդ դասարան

էջ 216

48. 10. Կազմեք մի թվաբանական պրոգրեսիա, որի առաջին անդամը լինի 3, իսկ երրորդ անդամը՝ 8:

49. 11. Կարո՞ղ եք կազմել մի թվաբանական պրոգրեսիա, որի առաջին անդամը լինի 3, հինգերորդ անդամը՝ 8, իսկ վեցերորդ անդամը լինի 10:

50. 12. Գտեք թվաբանական պրոգրեսիայի տարբերությունը.

ա) 1, 4, 7, 10;   բ) 15, 30, 45, 60;   գ) 10, 7, 4, 1;   դ) -10, -5, 0, 5:

51. 13. Կազմեք մի թվաբանական պրոգրեսիա, որի տարբերությունը լինի.

ա) 2;   բ) 40;   գ) 100;   դ) -400:

52. 14. Գտեք թվաբանական պրոգրեսիայի առաջին չորս անդամները, եթե.

ա) $a_1 = 8, d = 10$, բ) $a_1 = 15, d = 30$, գ) $a_1 = 10, d = 8$, դ) $a_1 = -0,15, d = 3,95$:

53. 15. Գտեք x թվի այնպիսի արժեք, որ տրված թվերը կազմեն թվաբանական պրոգրեսիա.

ա) 4, $x, 9$;   բ) $x, -4, -6$;   գ) 15, $-30, x$:

54. 26. Գտնել x -ի այն արժեքները, որոնց դեպքում տրված արտահայտությունները կազմում են թվաբանական պրոգրեսիա (10-րդ դասարան).

ա) $\lg \frac{x}{3}, \lg \sqrt{x^2 - 4}, \lg(x + 2)$;   բ) $\sqrt{5x + 1}, 2x, 3x + 1$:

էջ 218

55. 11. Ապացուցեք, որ եթե $\frac{1}{b+c}, \frac{1}{c+a}, \frac{1}{b+a}$ հաջորդականությունը կազմում է

թվաբանական պրոգրեսիա, ապա a^2, b^2, c^2 հաջորդականությունը նույնպես կկազմի թվաբանական պրոգրեսիա:

56. 12. Ապացուցեք, որ եթե a, b, c հաջորդականությունը կազմում է թվաբանական պրոգրեսիա, ապա $a^2 + 8bc = (2b + c)^2$:

57. 14. Կարո՞ղ են ուղղանկյուն եռանկյան կողմերը կազմել թվաբանական պրոգրեսիա:

58. 15. Կարո՞ղ են եռանկյան կողմերն ու պարագիծը կազմել թվաբանական պրոգրեսիա:

59. 16. Ապացուցեք, որ եթե եռանկյան անկյունների մեծությունները կազմում են թվաբանական պրոգրեսիա, ապա անկյուններից մեկը հավասար է 60° :

էջ 220

60. 1. Դիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$ և $b_1, b_2, b_3, \dots$ հաջորդականությունները, համապատասխանաբար, d_1 և d_2 տարբերություններով թվաբանական պրոգրեսիաներ են:

ա) Ապացուցեք, որ $a_1 + b_1, a_2 + b_2, a_3 + b_3, \dots$ հաջորդականությունը թվաբանական պրոգրեսիա է:

բ) Ո՞րն է $a_1 + b_1, a_2 + b_2, a_3 + b_3, \dots$ պրոգրեսիայի տարբերությունը:

60. 6. Դիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$ և $b_1, b_2, b_3, \dots$ հաջորդականությունները, համապատասխանաբար, d_1 և d_2 տարբերություններով թվաբանական պրոգրեսիաներ են:

ա) Ապացուցեք, որ $a_1 - b_1, a_2 - b_2, a_3 - b_3, \dots$ հաջորդականությունը թվաբանական պրոգրեսիա է:

բ) Ո՞րն է $a_1 - b_1, a_2 - b_2, a_3 - b_3, \dots$ պրոգրեսիայի տարբերությունը:

էջ 221

61. 7. Ապացուցեք, որ եթե $a_1, a_2, a_3, \dots$ հաջորդականությունը d տարբերությամբ թվաբանական պրոգրեսիա է, ապա $na_1, na_2, na_3, \dots$ հաջորդականությունը nd տարբերությամբ թվաբանական պրոգրեսիա է:

62. 8. Դիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$; $b_1, b_2, b_3, \dots$ և $c_1, c_2, c_3, \dots$ հաջորդականությունները թվաբանական պրոգրեսիաներ են:

ա) Ապացուցեք, որ $a_1 + b_1 + c_1; a_2 + b_2 + c_2; a_3 + b_3 + c_3; \dots$ հաջորդականությունը թվաբանական պրոգրեսիա է:

բ) Ինչպե՞ս որոշենք $a_1 + b_1 + c_1; a_2 + b_2 + c_2; a_3 + b_3 + c_3; \dots$ պրոգրեսիայի տարբերությունը:

63. 9. Դիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$ և $b_1, b_2, b_3, \dots$ հաջորդականությունները թվաբանական պրոգրեսիաներ են: Արդյո՞ք թվաբանական պրոգրեսիա է.

ա) $a_1 \cdot b_1, a_2 \cdot b_2, a_3 \cdot b_3, \dots$ հաջորդականությունը,

բ) $a_1/b_1, a_2/b_2, a_3/b_3, \dots$ հաջորդականությունը:

64. 10. Ապացուցեք, որ եթե $a_1, a_2, a_3, \dots$ հաջորդականությունը d տարբերությամբ թվաբանական պրոգրեսիա է, ապա կամայական c իրական թվի համար՝ նույն տարբերությամբ թվաբանական պրոգրեսիա է նաև.

ա) $a_1 + c, a_2 + c, a_3 + c, \dots$ հաջորդականությունը,

բ) $a_1 - c, a_2 - c, a_3 - c, \dots$ հաջորդականությունը:

էջ 222

65. 1. Գտեք 2, 11, 20, ... թվաբանական պրոգրեսիայի ութերորդ անդամը:

66. 4. Որոշեք 2, 16, 30, 44, ... թվաբանական պրոգրեսիայի տասներորդ անդամը:

67. 5. Ապացուցեք, որ $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ հաջորդականությունը թվաբանական պրոգրեսիա է, եթե $a_n = bn + c$, որտեղ b -ն և c -ն հաստատուն թվեր են, $n = 1, 2, 3, \dots$:

68. 6. $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ հաջորդականությունը թվաբանական պրոգրեսիա է: Որոշեք a_n -ը, եթե

ա) $a_1 = 8, d = 3, n = 14$,

բ) $a_1 = -220, d = 50, n = 7$,

գ) $a_1 = 120, d = 2/5, n = 21$,

դ) $a_1 = 45, d = 5/2, n = 41$:

69. 7. 2 և 3 թվերի միջև տեղավորեք այնպիսի մի թիվ, որը և այդ թվերը միասին կազմեն թվաբանական պրոգրեսիա:

էջ 223

70. 8. 2 և 3 թվերի միջև տեղավորեք երեք այնպիսի թվեր, որոնք այդ թվերի հետ միասին կազմեն թվաբանական պրոգրեսիա:

71. 9. 0 և 7 թվերի միջև տեղավորեք յոթ այնպիսի թվեր, որոնք այդ թվերի հետ միասին կազմեն թվաբանական պրոգրեսիա:

72. 10. Թվաբանական պրոգրեսիայի մեջ $a_{11} = 67, a_{25} = 158$: Գտեք պրոգրեսիայի այն անդամի համարը, որի արժեքն է 93:

73. 11. Թվաբանական պրոգրեսիայի մեջ $a_1 = 5, a_{19} = 21$: Գտեք պրոգրեսիայի այն անդամի համարը, որի արժեքն է 9:

74. 546. Թվաբանական պրոգրեսիայի առաջին անդամը 14,5 է, իսկ տարբերությունը՝ 0,7: Գտնել այն անդամի համարը, որի արժեքը 32 է:

75. 12. Թվաբանական պրոգրեսիայի մեջ.

ա) $a_6 + a_{10} = 18$: Գտեք a_8 -ը:

բ) $a_5 + a_{11} = 13$: Գտեք $a_1 + a_9$ -ը:

գ) $a_{11} = 13, a_{15} = 21$: Գտեք տարբերությունը:

դ) $a_{23} = -26, a_{18} + a_4 = 20$: Գտեք a_1 -ը:

76. 13. Թվաբանական պրոգրեսիայի մեջ.

ա) $a_3 = -7, a_2 + a_1 = -13$: Գտեք նրա ամենամեծ բացասական անդամը:

բ) $a_2 = 6, a_3 + a_6 = 31/3$: Գտեք նրա ամենափոքր դրական անդամը:

գ) $a_6 = 2, a_2 + a_6 = 5$: Գտեք նրա ամենափոքր դրական անդամը:

9-րդ դասարան (11-14)

77. 11. Գտնել a_n թվաբանական պրոգրեսիայի ամենափոքր դրական անդամը, եթե

ա) $a_1 = -7$ և $d = 1,5$; բ) $a_2 = 15\pi$ և $a_4 = 11\pi$

78. 12. Գտնել a_n թվաբանական պրոգրեսիայի ամենամեծ բացասական անդամը, եթե

ա) $a_4 = -8\pi$ և $a_{17} = 5\pi$; բ) $a_1 = 21$ և $d = -2,2$:

79. 13. Գտնել a_n թվաբանական պրոգրեսիայի այն անդամը, որը պատկանում է Δ միջակայքում.

ա) $a_n = 5 - 1,3(n-1)$, $\Delta = [-0,5; 0]$; բ) $a_n = \frac{\pi}{2}n$; $\Delta = (7\pi; 7,7\pi]$:

80. 14. Գտնել, թե 4,11,18,... պրոգրեսիայի քանի՞ անդամ է գտնվում

ա) $[20; 50]$ միջակայքում; բ) $[60; 90]$ միջակայքում:

81. 14. x -ի ի՞նչ արժեքի դեպքում. (8-րդ դասարան)

ա) $2x, x + 2$ և $3x - 1$ թվերը միևնույն թվաբանական պրոգրեսիայի 11-րդ, 17-րդ և 25-րդ անդամներն են:

բ) $x - 1, 3x + 1$ և 4 թվերը միևնույն թվաբանական պրոգրեսիայի 12-րդ, 20-րդ և 27-րդ անդամներն են:

82. 15. Թվաբանական պրոգրեսիա՞ է $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ հաջորդականությունը, եթե

ա) $a_n = 3n + 2$, բ) $a_n = n^2 - 1$, գ) $a_n = 1/n$, դ) $a_n = -2n - 1$:

83. 16. Ապացուցեք, որ $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ թվաբանական պրոգրեսիայի համար՝ եթե $m + n = k + p$, ապա $a_m + a_n = a_k + a_p$:

էջ 226

84. 5. Որոշեք $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ թվաբանական պրոգրեսիայի առաջին n անդամների գումարը, եթե.

ա) $a_1 = 5, a_n = 105, n = 18$, բ) $a_1 = \frac{1}{2}, a_n = \frac{21}{2}, n = 12$,

գ) $a_1 = -10, a_n = -20, n = 7$, դ) $a_1 = 0, a_n = 2, n = 14$:

85. 6. ա) $d = 10, a_n = 459, n = 40$, բ) $d = -1/4, a_n = 1, n = 23$,

գ) $d = 2, a_n = -10, n = 115$, դ) $d = 1 + a, a_n = 28a + 27, n = 24$:

86. 7. Որոշեք $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ թվաբանական պրոգրեսիայի առաջին անդամը, տարբերությունը և անդամների թիվը, եթե.

ա) $S_{15} = 412,5; a_2 + a_5 = 32,5; a_n = 55$;

➤բ) $S_{15} = 420; a_1 + a_2 = 17; a_n = 55$:

87. 8. Գտեք բոլոր եռանիշ թվերի գումարը:

88. 9. Գտեք բոլոր քառանիշ թվերի գումարը:

89. 10. $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ թվաբանական պրոգրեսիայում.

Տրված են

Գտեք

ա) $a_3 = -7, a_2 + a_1 = 13$

ամենափոքր դրական անդամը

բ) $a_3 = -2, a_4 + a_1 = -3$

ամենամեծ բացասական անդամը

գ) $a_6 = 2, a_2 + a_5 = 5$

ամենափոքր դրական անդամը

դ) $a_1 = 16, a_5 + a_{13} = 44$

30-ից փոքր անդամների թիվը

ե) $a_1 = 8,2; a_2 = 7,4$

բոլոր դրական անդամների թիվը

զ) $a_1 = -6,5; a_2 = -6$

բոլոր բացասական անդամների գումարը

է) $a_1 = 2x; a_{17} = 3x + 1; a_{23} = 4x - 1$

d -ն, S_{10} -ը

ը) $a_9 = x - 1; a_{15} = 2 - 3x; a_{27} = 1 + 2x$

d -ն, S_{20} -ը

թ) $a_{10} = 2 - x; a_{15} = 3x + 1; a_{23} = 4x - 1$

d -ն, a_3 -ը, S_7 -ը

ժ) $a_4 = x + 4; a_{14} = 2 - 3x; a_{20} = 2x + 1$

a_1 -ը d -ն, S_{20} -ը:

էջ 227

90. 11. $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ թվաբանական պրոգրեսիայում.

Տրված են

Գտեք

ա) $a_1 = 5,8, d = 1,5$

a_{10} -ը, a_{15} -ը, S_{20} -ը

բ) $a_1 = 18, d = -0,6$

a_3 -ը, a_{20} -ը, a_{26} -ը, S_{10} -ը

գ) $a_1 = 9\sqrt{3} - 2, d = 2 - \sqrt{3}$

a_{12} -ը, S_{10} -ը

դ) $a_{36} = 26, d = 0,7$

a_1 -ը, a_6 -ը S_{20} -ը

ե) $a_1 = -3,7; d = -0,6; a_n = -9,7$

n -ը, S_n -ը

զ) $d = -0,4, n = 12; a_n = 2,4$

a_1 -ը, S_n -ը

է) $a_1 = -35; d = 5; S_n = 250$

n -ը, a_n -ը

ը) $d = 0,5; a_n = 50; S_n = 2525$

a_1 -ը, n -ը

թ) $a_{10} = 1; S_{16} = 4$

d -ն, a_1 -ը

ժ) $a_1 = -0,5; a_n = -29,5; S_n = -450$

d -ն, , n -ը:

10-րդ դասարան (547,548).

91. 547. Գտնել թվաբանական պրոգրեսիայի առաջին քսան անդամների գումարը, եթե հայտնի է, որ այդ պրոգրեսիայի երրորդ, յոթերորդ, տասնչորսերորդ և տասնութերորդ անդամների գումարը 10 է:

92. 548. Գտնել այն երկնիշ թվերի գումարը, որոնք 4-ի բաժանելիս ստացվում է 3 մնացորդ:

93. 12. Գտեք թվաբանական պրոգրեսիայի առաջին $m + n$ անդամների գումարը, եթե նրա m -րդ անդամը հավասար է n -ի, իսկ n -րդ անդամը՝ m -ի:

94. 13. Լուծեք հետևյալ հավասարումները՝ ձախ մասերը դիտելով, որպես թվաբանական պրոգրեսիայի անդամների գումար.

ա) $1 + 4 + 7 + \dots + x = 117$

բ) $1 + 7 + 13 + \dots + x = 280$

95. 17. Ուղղաձիգ վեր նետած առարկան քանի՞ վայրկյան դեպի վեր կթռչի, եթե առաջին վայրկյանում նա թռել է 300 մ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ վայրկյանում 10 մետրով պակաս է թռել, քան նախորդ վայրկյանում:

96. 18. Ամֆիթատրոնը բաղկացած է 10 շարքից, ունի որում յուրաքանչյուր հաջորդ շարքում 20 տեղ ավելի է, քան նախորդում, իսկ վերջին շարքում կա 280 տեղ: Քանի՞ նստատեղ կա ամֆիթատրոնի առաջին շարքում:

97. 19. Գնացքը կայարանից մեկնելով՝ հավասարաչափ մեծացնում է արագությունը և 10 րոպեից հետո հասնում 30 կմ/ժ արագության: Գտնել գնացքի արագությունը առաջին րոպեից հետո:

98. 14. Գնդերը դասավորված են եռանկյունաձև. առաջին շարքում կա մեկ գունդ, երկրորդում՝ երկու, երրորդում՝ երեք և այլն: Քանի՞ շարքով են դասավորված, եթե նրանց թիվը 15 է:

99. 15. Քանի՞ ժամում հեծանվորդը կանցնի 54 կմ, եթե նա առաջին ժամում անցնում է 15 կմ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ ժամում մեկ կիլոմետր պակաս է անցնում, քան նախորդում:

100. 16. Իրարից 153 մ հեռավորությամբ երկու մարմիններ շարժվում են միմյանց հանդեպ: Առաջին մարմինն անցնում է յուրաքանչյուր վայրկյանում 10 մ, իսկ երկրորդը՝ առաջին վայրկյանում անցնում է 3 մ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ վայրկյանում՝ 5 մ ավելի, քան նախորդում: Քանի՞ վայրկյանից այդ մարմինները կհանդիպեն*):

10-րդ դասարան (426,427).

101. 426. Միմյանցից 108 մ հեռավորության վրա գտնվող երկու կետերից միաժամանակ իրար հանդեպ շարժվում են երկու մարմին, որոնցից առաջինը՝ 5 մ/վրկ հաստատուն արագությամբ: Երկրորդ մարմինն առաջին վայրկյանում անցնում է 3 մ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ վայրկյանում՝ 1 մ ավելի, քան նախորդում: Քանի՞ վայրկյան հետո մարմինները կհանդիպեն:

102. 427. A կետից նույն ուղղությամբ միաժամանակ դուրս են գալիս երկու մարմին, որոնցից առաջինը՝ 15 մ/վրկ հաստատուն արագությամբ: Երկրորդ մարմինն առաջին վայրկյանում անցնում է 5 մ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ վայրկյանում՝ 2 մ ավելի, քան նախորդում: Քանի՞ վայրկյան հետո մարմինները կհանդիպեն:

103. 17. Պահեստում կա ածխի որոշ պաշար: Առաջին օրը պահեստից բաց թողեցին a տոննա ածուխ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ օրը՝ d տոննայով ավելի, քան նախորդ օրը, և այսպիսով՝ ածխի պաշարը մի քանի օրից սպառվեց: Եթե նրանք բաց թողնեին օրական b տոննա ածուխ, ապա ամբողջ պաշարը կսպառվեր c օր շուտ: Քանի՞ տոննա ածուխ կար պահեստում: (Խնդիրը լուծել $a = 33, b = 75, c = 2, d = 6$ դեպքում):

---

*) Խնդրի կոռեկտությունը ապահովելու համար վերջին նախադասությունը պետք է փոխարինել հետևյալով՝ «Քանի՞ վայրկյան հետո մարմինները կհանդիպեն, եթե հայտնի է, որ այդ ժամանակը արտահայտվում է բնական թվով»: Այլապես նախ ֆիզիկական տեսանկյունից խնդիրը կոռեկտ չէ, որովհետև երկրորդ մարմնի շարժումը լրիվ չի նկարագրված, (օր., հայտնի չէ նրա արագությունը 1,5 վրկ հետո) և հետևաբար նույնիսկ հավասարաչափ արագացող շարժման բանաձևը այստեղ չի կարելի կիրառել և առավել ևս անհասկանալի է այս խնդրի առկայությունը «թվաբանական պրոգրեսիա» բաժնում: Այս դիտողությունը վերաբերում է նաև 17, 15, 16, 426, 299 և 300 խնդիրներին:

104. 18. Գնդերը դասավորված են բրգաձև կույտով: Ստորին շերտը կազմում է 10 գնդից բաղկացած կողմով մի քառակուսի, նրա վրա տեղավորված շերտը կազմում է 9 գնդից բաղկացած կողմով մի քառակուսի, և այսպես շարունակ, իսկ վերջին շերտում տեղավորված է մեկ գունդ: Որոշել գնդերի թիվը:

105. 299. Քանի՞ ժամում հեծանվորդը կանցնի 84 կմ, եթե նա առաջին ժամում անցնում է 15 կմ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ ժամում՝ 1 կմ-ով պակաս, քան նախորդ ժամում:

106. 300. Գնացքն առաջին ժամում անցնում է 50 կմ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ ժամում՝ 2 կմ-ով ավելի, քան նախորդ ժամում: Քանի՞ ժամում գնացքը կանցնի 1470 կմ:

էջ 229

107. 3. Արդյո՞ք երկրաչափական պրոգրեսիա է հաջորդականությունը.

ա. $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}$, բ. $\frac{1}{2}, \frac{3}{4}, \frac{9}{8}, \frac{27}{16}$, գ. $\frac{1}{4}, \frac{3}{4}, \frac{9}{4}, \frac{27}{4}$, դ. $\frac{2}{35}, \frac{2}{7}, \frac{10}{7}, \frac{50}{7}$:

108. 5. Կարո՞ղ եք չորս անդամներ ունեցող հաջորդականության առաջին երեք անդամները կազմել թվաբանական պրոգրեսիա, իսկ վերջին երեք անդամները՝ երկրաչափական պրոգրեսիա:

109. 7. Գտեք երկրաչափական պրոգրեսիայի հայտարարը.

ա) 8,4,2,1, բ) 15,30,60, գ) $10,7,\frac{49}{10}$, դ) $-10,5,-\frac{5}{2}$:

110. 8. Կազմել մի երկրաչափական պրոգրեսիա, որի հայտարարը լինի.

ա) 21, բ) $1/4$, գ) 10, դ) -30:

էջ 230

111. 9. Կարո՞ղ է a, b, c հաջորդականությունը միաժամանակ լինել թե՛ թվաբանական, և թե՛ երկրաչափական պրոգրեսիա:

112. 10. Կազմեք մի երկրաչափական պրոգրեսիա, որի երրորդ անդամը լինի 5, իսկ հինգերորդը անդամը՝ 20:

113. 11. Կարո՞ղ եք կազմել մի երկրաչափական պրոգրեսիա, որի առաջին անդամը լինի 4, հինգերորդը անդամը՝ 18, իսկ վեցերորդ անդամը լինի 36:

114. 278. Ապացուցել, որ $\sqrt[6]{18}, \frac{\sqrt[3]{9}}{\sqrt[6]{8}}, \left(\frac{3}{2}\right)^{5/6}$ թվերը որևէ երկրաչափական պրոգրեսիայի առաջին, երրորդ և չորրորդ անդամներ են: (9-րդ դասարան)

115. 12. Գտեք $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի հայտարարը, եթե

$$\text{ա) } a_{n+1} = \frac{4}{5}, a_n = \frac{3}{4},$$

$$\text{բ) } a_{n+1} = 0,05, a_n = \frac{1}{4}:$$

116. 13. Գտեք հետևյալ երկրաչափական պրոգրեսիայի 4-րդ և 6-րդ անդամները.

$$\text{ա) } 6, 18, 54, \dots,$$

$$\text{բ) } 4, 2, 1, \dots,$$

$$\text{գ) } \sqrt{2}, \sqrt{\frac{2}{3}}, \sqrt{\frac{2}{9}}, \dots:$$

էջ 232

117. 4. Ցույց տվեք, որ 0-ից տարբեր անդամներով հաջորդականությունը երկրաչափական պրոգրեսիա է՝ նշանակում է, որ նրա՝ երկրորդից սկսած յուրաքանչյուր անդամի ռաբակուսին հավասար է իր անմիջական հարևանների արտադրյալին:

118. 5. Ցույց տվեք, որ երկրաչափական պրոգրեսիայի յուրաքանչյուր անդամի քառակուսին հավասար է նրանից հավասարահեռ երկու անդամների արտադրյալին:

119. 6. Արդյո՞ք հաջորդականությունը երկրաչափական պրոգրեսիա է, եթե նրա յուրաքանչյուր անդամի քառակուսին հավասար է իրենից հավասարահեռ երկու անդամների արտադրյալին:

120. 277. Գտնել x -ի այն արժեքը, որի դեպքում x , $3x+1$, $12x+0,5$ թվերը կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա: (9-րդ դասարան)

121. 10. Գտեք երկրաչափական պրոգրեսիայի անհայտ անդամը.

$$\text{ա) } 5, x, 125,$$

$$\text{բ) } 1, x, 2$$

$$\text{գ) } \sqrt{3}, x, 3\sqrt{3}:$$

122. 27. Գտնել x -ի այն արժեքները, որոնց դեպքում տրված արտահայտությունները կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա. (10-րդ դասարան)

$$\text{ա) } \sqrt{x+7}, \sqrt{x-5}, 1;$$

$$\text{բ) } 2 \lg x, 2 + \lg x, \frac{7}{2} + \lg x:$$

123. 11. Կարո՞ղ է հաջորդականությունը միաժամանակ կազմել և՛ թվաբանական, և՛ երկրաչափական պրոգրեսիա:

124. 12. Կարո՞ղ են ուղղանկյուն եռանկյան կողմերը կազմել երկրաչափական պրոգրեսիա:

էջ 235

125. 1. Դիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$ և $b_1, b_2, b_3, \dots$ հաջորդականությունները, համապատասխանաբար, p և q հայտարարներով երկրաչափական պրոգրեսիաներ են:

ա) Ապացուցեք, որ $a_1 b_1, a_2 b_2, a_3 b_3, \dots$ հաջորդականությունը երկրաչափական պրոգրեսիա է:

բ) Ո՞րն է $a_1 b_1, a_2 b_2, a_3 b_3, \dots$ պրոգրեսիայի հայտարարը:

էջ 236

126. 4. Ապացուցեք, որ եթե $a_1, a_2, a_3, \dots$ հաջորդականությունը q հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է, ապա $1/a_1, 1/a_2, 1/a_3, \dots$ հաջորդականությունը $1/q$ հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է:

127. 6. Դիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$ և $b_1, b_2, b_3, \dots$ հաջորդականությունները, համապատասխանաբար, p և q հայտարարներով երկրաչափական պրոգրեսիաներ են:

128. 8. Ապացուցեք, որ եթե $a_1, a_2, a_3, \dots$ հաջորդականությունը q հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է, ապա $a^k_1, a^k_2, a^k_3, \dots$ հաջորդականությունը, որտեղ k -ն ամբողջ թիվ է, q^k հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է:

129. 373. Դիցուք (b_n) -ը q հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է: Ապացուցել, որ կամայական $f(x) = x^n$ աստիճանային ֆունկցիայի համար $f(b_1), f(b_2), \dots$ հաջորդականությունը նույնպես երկրաչափական պրոգրեսիա է և գտնել նրա հայտարարը: (9-րդ դասարան)

130. 413. Դիցուք (a_n) -ը d տարբերությամբ թվաբանական պրոգրեսիա է: Ապացուցել, որ կամայական $f(x) = a^x$ ցուցային ֆունկցիայի համար $f(a_1), f(a_2), \dots$ հաջորդականությունը երկրաչափական պրոգրեսիա է և գտնել նրա հայտարարը: Պարզել այդ պրոգրեսիայի աճող կամ նվազող լինելը, եթե՝

ա) $a > 1, d > 0$;

բ) $a > 1, d < 0$;

գ) $0 < a < 1, d > 0$;

դ) $0 < a < 1, d < 0$: (9-րդ դասարան)

131. 479. Դիցուք (b_n) -ը q հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է ($b_n > 0$): Ապացուցել, որ $lg b_1, lg b_2, \dots$ հաջորդականությունը թվաբանական պրոգրեսիա է և գտնել նրա տարբերությունը: (9-րդ դասարան)

132. 9. Ապացուցեք, որ եթե $a_1, a_2, a_3, \dots$ հաջորդականությունը q հայտարարով և դրական անդամներով երկրաչափական պրոգրեսիա է, ապա $\sqrt{a_1}, \sqrt{a_2}, \sqrt{a_3}, \dots$ հաջորդականությունը, $\sqrt{q}$ հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է:

133. 10. Ապացուցեք երկրաչափական պրոգրեսիայի անդամների կենտ աստիճանի արմատների երկրաչափական պրոգրեսիա լինելու հատկությունը: Ինչպե՞ս են իրար հետ կապված տրված և ստացված պրոգրեսիաների հայտարարները:

134. 11. Ապացուցեք դրական անդամներով երկրաչափական պրոգրեսիայի անդամների բնական աստիճանի արմատների երկրաչափական պրոգրեսիա լինելու հատկությունը: Ինչպե՞ս են իրար հետ կապված տրված և ստացված պրոգրեսիաների հայտարարները:

135. 12. Ղիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$, $b_1, b_2, b_3, \dots$ և $c_1, c_2, c_3, \dots$ հաջորդականությունները, համապատասխանաբար, p , q , և r հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիաներ են:

ա) Ապացուցեք, որ $a_1 b_1 c_1, a_2 b_2 c_2, a_3 b_3 c_3, \dots$ հաջորդականությունը երկրաչափական պրոգրեսիա է:

բ) Ո՞րն է $a_1 b_1 c_1, a_2 b_2 c_2, a_3 b_3 c_3, \dots$ պրոգրեսիայի հայտարարը:

էջ 237

136. 13. Ղիցուք՝ $a_1, a_2, a_3, \dots$ և $b_1, b_2, b_3, \dots$ հաջորդականությունները երկրաչափական պրոգրեսիաներ են: Արդյո՞ք երկրաչափական պրոգրեսիա է.

ա) $a_1 + b_1, a_2 + b_2, a_3 + b_3, \dots$ հաջորդականությունը,

բ) $a_1 - b_1, a_2 - b_2, a_3 - b_3, \dots$ հաջորդականությունը:

137. 14. Ապացուցեք, որ եթե $a_1, a_2, \dots, a_{n-1}, a_n$ հաջորդականությունը q հայտարարներով երկրաչափական պրոգրեսիա է, ապա $a_n, a_{n-1}, \dots, a_2, a_1$ հաջորդականությունը $1/q$ հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա է:

138. 15. Երեք քառակուսիների կողմերը կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա: Ցույց տվեք, որ նրանց մակերեսները նույնպես կկազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա:

139. 16. Երեք խորանարդների կողերը կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա: Ցույց տվեք, որ նրանց ծավալները նույնպես կկազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա:

140. 17. Բանկում դրած դրամը յուրաքանչյուր տարում ավելանում է p տոկոսով: Ցույց տվեք, որ յուրաքանչյուր տարուց հետո բանկում եղած գումարների հաջորդականությունը երկրաչափական պրոգրեսիա է: Ո՞րն է այդ պրոգրեսիայի հայտարարը:

էջ 239

141. 1. Գտեք $2, 10, 50, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի վեցերորդ անդամը:

142. 4. Որոշեք $2, 4, 8, 16, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի հիսուներորդ անդամը:

143. 549. Գտնել երկրաչափական պրոգրեսիայի հայտարարը, եթե պրոգրեսիայի երրորդ անդամը 7 է, իսկ վեցերորդը՝ 56: (10-րդ դասարան)

144. 5. $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի մեջ վեցերորդ անդամը հավասար է 96-ի, իսկ 9-րդ անդամը՝ 768-ի: Գտեք նրա երկրորդ անդամը:

145. 6. 6 և 162 թվերի միջև տեղավորեք երեք այնպիսի թվեր, որ ստացված հաջորդականությունը լինի երկրաչափական պրոգրեսիա:

146. 7. $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայում.

Տրված են	Գտեք
$a_2 = 6, a_6 = 96$	հայտարարը
$a_3 = -2, a_4 = -3$	a_1 և հայտարարը
$a_1 = 16, q = \frac{3}{2}$	a_3 -ը և a_5 -ը
$a_1 = 18, a_1 + a_9 = 68$	հայտարարը
$a_1 = 9, 6; a_2 = 4, 8$	1-ից մեծ անդամների թիվը:

147. 8. $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայում.

տրված են	գտեք	տրված են	գտեք
$a_6 = 96, a_9 = 769$	a_1 -ը, q -ն	$a_2 = 6, a_4 = 54, q < 0$	a_3 -ը, a_6 -ը
$a_4 = 16, a_1 = 128$	a_2 -ը, q -ն	$a_6 - a_2 = 10, a_4 - a_2 = 2,$	q -ն, a_{10} -ը
$a_2 = 243, a_3 = 9$	a_7 -ը, a_{10} -ը	$a_5 - a_1 = 9, a_1 + a_3 = 3$	q -ն, a_1 -ը, a_7 -ը
$a_1 = 2, a_5 = 162$	q -ն, a_6 -ը	$a_2 - a_4 = 36, a_3 = 24$	q -ն, a_4 -ը, a_5 -ը:

148. 9. Գտեք երկրաչափական պրոգրեսիայի ութերորդ և n -րդ անդամը.

ա) 12; 48...	բ) 0,1; 0,01; ...	գ) -0,1; -0,01; ...
դ) 48; 12; ...	ե) 0,1; 0,001; ...	զ) -0,1; 0,001; ... :

149. 10. 6 և 24 թվերի միջև տեղավորեք այնպիսի մի թիվ, որը և այդ թվերը միասին կազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա:

150. 11. 2 և 32 թվերի միջև տեղավորեք երեք այնպիսի թվեր, որոնք այդ թվերի հետ միասին կազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա:

151. 12. Երկրաչափական պրոգրեսիայի մեջ $a_{11} = 2, a_{14} = 54$: Գտնել պրոգրեսիայի այն անդամի համարը, որի արժեքն է 18:

էջ 240

152. 13. Երկրաչափական պրոգրեսիա՞ է $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ հաջորդականությունը, եթե նրա ընդհանուր անդամը որոշվում է հետևյալ բանաձևով.

ա) $a_n = n$;	բ) $a_n = 2^n$;	գ) $a_n = \frac{1}{n}$;	դ) $a_n = \frac{1}{2^n}$:
----------------	------------------	--------------------------	----------------------------

153. 14. Ապացուցեք, որ $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի համար՝ եթե $m + n = k + 1$, ապա $a_m a_n = a_k a_1$:

154. 15. Տրված 8 սմ երկարություն ունեցող կողմով կանոնավոր եռանկյան բարձրություններով կառուցված է նոր եռանկյուն: Նրա բարձրություններով կառուցված է մի նոր եռանկյուն: Այս եռանկյան բարձրություններով կառուցված է նոր եռանկյուն և այլն: Ապացուցեք, որ ստացված եռանկյունների պարագծերը կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտեք հինգերորդ եռանկյան պարագիծը:

էջ 243

155. 6. Որոշեք $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի անդամների գումարը, եթե

ա) $a_1 = 5, a_n = 135, n = 4,$ բ) $a_1 = \frac{1}{2}, q = 4, n = 12 :$

156. 7. Որոշեք $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի առաջին ութ անդամների գումարը, եթե

ա) $a_1 = 3, a_2 = -6,$ բ) $a_5 = -6, a_2 = -54 :$

գ) $a_6 = 3, q = 3,$ դ) $a_6 = 25, a_8 = 9 :$

157. 8. Որոշեք $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայի առաջին անդամը, հայտարարը և անդամների թիվը, եթե

$$S_5 = 31, a_1 + a_5 = 17, a_n = 128:$$

158. 9. $a_1, a_2, \dots, a_n, \dots$ երկրաչափական պրոգրեսիայում.

Տրված է

Գտեք

➤ $S_2 = 6, S_5 = 15$

b_7

➤ $S_8 = 32, S_5 = 20$

S_{50}

ա) $a_2 = 386, a_6 = 48$

a_{10} -ը, q -ն, S_{10}

բ) $a_5 = 54, a_8 = 1458$

4000-ից փոքր անդամների գումարը

գ) $a_6 = 12, a_7 = 48$

1500-ից փոքր անդամների գումարը

դ) $a_4 = 10, a_7 = 80$

400-ից փոքր անդամների գումարը

ե) $a_3 = 12, a_6 = 96$

500-ից փոքր անդամների թիվը

զ) $a_2 = 2, a_5 = 54$

1000-ից փոքր անդամների թիվը

159. 355. Լուծել անհավասարումը. (10-րդ դասարան)

ա) $x + x^2 + \dots + x^{10} \geq 0;$

բ) $x + x^2 + \dots + x^{11} \geq 0;$

➤ գ) $x - x^2 + x^3 - \dots - x^{10} \leq 0;$

➤ դ) $x - x^2 + x^3 - \dots + x^{11} \leq 0:$

էջ 244

160. 10. Գտեք երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող չորս թվեր, որոնց ծայրանդամների գումարը – 49 է, իսկ միջին անդամների գումարը՝ 14:

161. 11. Երեք թվեր կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա: Եթե միջին անդամը կրկնապատկենք, իսկ մյուսները թողենք անփոփոխ, ապա կստանանք թվաբանական պրոգրեսիա: Գտեք երկրաչափական պրոգրեսիայի հայտարարը:

162. 12. Երեք թվեր, որոնցից առաջինը 3 է, կազմում են թվաբանական պրոգրեսիա: Եթե միջին թվից հանենք 6, իսկ մյուսները թողնենք անփոփոխ, ապա կստանանք երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտեք անհայտ թվերը:

163. 13. Եթե թվաբանական պրոգրեսիայի անդամներից հերթականությամբ հանենք 2,7,9,5 թվերը, ապա կստանանք երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտեք թվաբանական պրոգրեսիան:

164. ➤13.

ա) Չորս թվեր կազմում են թվաբանական պրոգրեսիա: Եթե դրանցից համապատասխանաբար հանենք 2,6,7 և 2, ապա նոր ստացված թվերը կկազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտնել թվաբանական պրոգրեսիա կազմող թվերը:

բ) Չորս թվեր կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա: Եթե դրանցից համապատասխանաբար հանենք 2,1,7 և 27, ապա նոր ստացված թվերը կկազմեն թվաբանական պրոգրեսիա: Գտնել երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող թվերը:

գ) Չորս թվեր կազմում են երկրաչափական պրոգրեսիա: Եթե առաջին երկու թվերը թողնենք անփոփոխ, 3-րդից հանենք 8, իսկ 4-րդից՝ 40, ապա նոր ստացված թվերը կկազմեն թվաբանական պրոգրեսիա: Գտնել երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող թվերը:

165. 14. Գտեք չորս թվեր, որոնցից առաջին երեքը կազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա, վերջին երեքը՝ թվաբանական պրոգրեսիա, ծայրանդամների գումարը լինի 64, իսկ միջին անդամների գումարը՝ 48:

166. 15. Երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերի գումարը 28 է: Եթե նրանցից ամենամեծը փոքրացնենք 4-ով, ապա կստանանք թվաբանական պրոգրեսիա: Գտեք այդ թվերը:

167. ➤15.

ա) Երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերի գումարը – 6 է: Եթե նրանցից ամենամեծը փոքրացնենք 9-ով, ապա կստանանք թվաբանական պրոգրեսիա: Գտնել երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող թվերը:

բ) Թվաբանական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերի գումարը 24 է: Եթե նրանցից ամենամեծը մեծացնենք 4-ով, ապա կստանանք երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտնել թվաբանական պրոգրեսիա կազմող թվերը:

զ) Թվաբանական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերի գումարը 12 է: Եթե նրանցից ամենամեծը մեծացնենք 2-ով, ապա կստանանք երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտնել թվաբանական պրոգրեսիա կազմող թվերը:

168. 16. Թվաբանական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերի գումարը 12 է: Եթե երրորդը ավելացնենք 2-ով, ապա կստանանք երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտեք այդ թվերը:

169. 276. Երեք թվեր, որոնց գումարը հավասար է 12-ի, կազմում են թվաբանական պրոգրեսիա: Եթե երրորդ թիվը փոխարինենք 8-ով, ապա կստացվի երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտնել այդ թվերը:

170. 290. Աճող թվաբանական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերի գումարը 42 է: Եթե այդ թվերին, համապատասխանաբար, ավելացնենք 1, 1 և 21, ապա ստացված թվերը կկազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտնել ստացված երկրաչափական պրոգրեսիայի երրորդ անդամը:

171. 291. Երեք թվեր, որոնց գումարը 30 է, կազմում են դրական տարբերությամբ թվաբանական պրոգրեսիա: Եթե առաջին թվից հանենք 5, իսկ երկրորդից՝ 4, ապա ստացված թվերը կկազմեն երկրաչափական պրոգրեսիա: Գտեք այդ թվերը:

172. 550. Երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերից երկրորդը 18 է, իսկ առաջինի և երրորդի գումարը՝ 60: Գտնել այդ թվերից փոքրագույնը: (10-րդ դասարան)

173. 551. Ամբողջ հայտարարով երկրաչափական պրոգրեսիա կազմող երեք թվերից երկրորդը 12 է: Եթե այն փոխարինենք 20-ով, ապա կստացվի թվաբանական պրոգրեսիա: Գտնել այդ թվերը: (10-րդ դասարան)

էջ 248

174. 9. Ցույց տվեք, որ հաջորդականությունը անվերջ նվազող երկրաչափական պրոգրեսիա է, հաշվեք նրա անդամների գումարը.

ա) $a_n = \frac{2}{3^n}$,

զ) $a_n = 100 \cdot 5^{1-n} \cdot 2^{3-4n}$,

բ) $a_n = \frac{2 \cdot 3^{n-1}}{4^n}$,

դ) $a_n = 6 \cdot 2^{1-n} \cdot 3^n \cdot 18^{1-2n}$:

175. 10. Սովորական կոտորակը գրեք տասնորդական կոտորակի տեսքով.

ա) $\frac{4}{6}$,

բ) $\frac{10}{11}$,

գ) $\frac{100}{6}$,

դ) $\frac{7}{8}$:

176. 11. Անվերջ տասնորդական պարբերական կոտորակը գրեք սովորական կոտորակի տեսքով.

ա) 0,(1),

բ) 2,2(3),

գ) -1,23(4),

դ) 6,101(6):

6-րդ դասարան

177. 324. Կատարեք գործողությունը.

- ա) $0,(1)+1$;   բ) $0,2+0,(2)$;   գ) $0,(3)+0,(3)$;
դ) $1,(4)+2,(2)$;   ե) $4,5(4)+2,1(3)$;   զ) $1,214+5,1(7)$:

178. 512. Կատարեք գործողությունը.

- ա) $10,(3)-10$;   բ) $8,(7)-3,(4)$;   գ) $2,(9)-1,(1)$;
դ) $-4,(7)-11,(1)$,   ե) $21,2(36)-10,0(14)$;   զ) $18,34(121)-23,91(302)$.*

179. 765. Հաշվեք.

- ա) $3 \cdot 3,(1)$;   բ) $2 \cdot 0,00(4)$:

180. 873. Պարբերական կոտորակը գրեք սովորական կոտորակի տեսքով.

- ա) $0,(1)$;   բ) $0,(2)$;   գ) $0,(3)$;   դ) $0,(4)$;
ե) $0,(5)$;   զ) $0,(6)$;   է) $0,(7)$ ը) $0,(8)$:

- 181.** 874. ա) $3,(5)$;   բ) $0,1(3)$;   գ) $3,5(4)$;   դ) $1,(35)$;
ե) $2,(59)$;   զ) $0,(12)$;   է) $1,0(12)$ ը) $0,2(21)$:

182. 922. Արդյո՞ք թիվը անհավասարման լուծում է.

- ա) $7,1(2)$ և $2x+1 < 13,121$;   բ) $-2,45(4)$ և $10x-7 < -31,55$;
գ) $0,00(1)$ և $-3x+0,00(2) > 0,0021$;   դ) $-1,0(42)$ և $3-2x < x+6,1$:

183. 533. Ներկայացնել սովորական կոտորակի տեսքով.(9-րդ դասարան)

- ա) $0,(3)$;   բ) $0,(12)$;   գ) $4,(2)$;   դ) $1,3(6)$;   ե) $2,5(10)$:

էջ 249 (8-րդ դասարան)

184. 12. Ցույց տվեք, որ հաջորդականությունը անվերջ նվազող երկրաչափական պրոգրեսիա է և հաշվեք նրա գումարը.

- ա) $1, \frac{1}{3}, \frac{1}{9}, \dots$,   բ) $16, 4, 1, \dots$,   գ) $-2, -1, -\frac{1}{2}, \dots$:

*) Այս օրինակների լուծման եղանակը, որը նշված է 6-րդ դասարանի հանրահաշվի դասագրքում, կոռեկտ չէ, որովհետև անվերջ տասնորդական կոտորակների հետ թվաբանական գործողությունները դպրոցական դասագրքում սահմանված չեն: Նման «լուծման» դեպքում տեղին է օրինակ հարցնել՝ ի՞նչպես պետք է բազմապատկել կամ գումարել $1,(81)$ և $3,(72)$ թվերը: Այդ պատճառով նպատակահարմար ենք գտել այս տիպի օրինակները տեղափոխել «անվերջ նվազող պրոգրեսիա» բաժին, չնայած, որ «անվերջ նվազող պրոգրեսիայի գումար» գաղափարը նույնպես դպրոցական ծրագրից դուրս է:

185. 13. Հաշվեք անվերջ նվազող երկրաչափական պրոգրեսիայի գումարը.

ա) $9, 1, \frac{1}{9}, \dots$,   բ) $\sqrt{3}, -1, \frac{1}{\sqrt{3}}, \dots$,   գ) $2, -\frac{1}{2}, \frac{1}{8}, \dots$,

դ) $2\sqrt{2}, 2, \sqrt{2}, \dots$,   ե) $\frac{4}{5}, \frac{4}{25}, \frac{4}{125}, \dots$,   զ) $3\sqrt{5}, 3, \frac{3\sqrt{5}}{5}, \dots$:

186. 14. ա) $\frac{1}{10}, \frac{1}{100}, \dots$,   բ) $6, -1, \frac{1}{2}, \frac{3}{8}, \dots$,   գ) $-\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, -\frac{1}{8}, \dots$,   դ) $\frac{2}{3}, \frac{4}{9}, \frac{8}{27}, \dots$:

187. 15. ա) $\frac{1}{2-\sqrt{2}}, \frac{1}{2}, \dots$,   բ) $1, \frac{2-\sqrt{2}}{2+\sqrt{2}}, \dots$:

188. 16. Գտեք գումարը $(-1 < a < 1)$.

ա) $1 + a + a^2 + a^3 + \dots$,   գ) $1 - a + a^2 - a^3 + \dots$,

բ) $1 + a^2 + a^4 + a^6 + \dots$,   դ) $a - a^4 + a^7 - a^{10} + \dots$:

189. 534. Գտնել անվերջ նվազող երկրաչափական պրոգրեսիայի հայտարարը, եթե նրա անդամների գումարը 4 է, իսկ անդամների խորանարդների գումարը՝ 192: (9-րդ դասարան)

190. >534.

ա) Անվերջ նվազող երկրաչափական պրոգրեսիայի անդամների խորանարդների գումարը հարաբերում է այդ պրոգրեսիայի անդամների քառակուսիների գումարին, ինչպես 12 : 13: Գտնել այդ պրոգրեսիան, եթե նրա առաջին երկու անդամների գումարը հավասար է $\frac{4}{3}$:

բ) Անվերջ նվազող երկրաչափական պրոգրեսիայի գումարը հավասար է 4-ի, իսկ նրա անդամների խորանարդների գումարը՝ $\frac{64}{7}$: Գտնել այդ պրոգրեսիայի 6-րդ անդամը:

գ) Անվերջ նվազող երկրաչափական պրոգրեսիայի առաջին անդամը հավասար է 1-ի, իսկ գումարը հավասար է 3: Գտնել այդ պրոգրեսիայի անդամների քառակուսիներից կազմված պրոգրեսիայի գումարը:

191. 17. R շառավղով շրջանագծին ներգծած է քառակուսի, այդ քառակուսուն ներգծած է շրջանագիծ, այդ շրջանագիծ դարձյալ ներգծած է քառակուսի և այլն: Գտեք

ա) քառակուսիների պարագծերի գումարը,

բ) շրջանագծերի երկարությունների գումարը,

գ) քառակուսիների պարագծերի գումարը,

դ) շրջանների մակերեսների գումարը:

192. 18. R շառավղով շրջանագծին ներգծած է կանոնավոր եռանկյուն, այդ եռանկյանը ներգծած է շրջանագիծ, այդ շրջանագիծ դարձյալ ներգծած է կանոնավոր եռանկյուն և այլն: Գտեք

ա) եռանկյունների պարագծերի գումարը,

բ) շրջանագծերի երկարությունների գումարը,

գ) եռանկյունների մակերեսների գումարը,

դ) շրջանների մակերեսների գումարը:

Տեքստային խնդիրներ

5-րդ դասարան

էջ 57

193. &. Ինչպե՞ս կարող են 3 մարդ 3 ժամում անցնել 60 կմ մի մեքենայով, եթե մեքենայում տեղավորվում են միայն երկու մարդ, նրա արագությունը 50 կմ/ժ է, իսկ հետիոտնի արագությունը՝ 5 կմ/ժ:

194. 696. Երկու բանվոր, միասին աշխատելով, կարող են աշխատանքը կատարել 12 օրում: Քանի՞ օրում նրանցից առաջինը միայնակ կկատարի այդ աշխատանքը, եթե երկրորդն այն կատարում է 18 օրում:

6-րդ դասարան

195. 1292. Յուրաքանչյուր կիլոմետր անցնելու համար առաջին ավտոմեքենան ծախսում է 1,2 անգամ ավելի բենզին, քան երկրորդը: Առաջին ավտոմեքենան 150 կմ անցնելու համար ծախսեց 15 լ բենզին: Քանի՞ լիտր բենզին ծախսեց երկրորդ ավտոմեքենան՝ անցնելով 450 կմ:

196. 1300. Մեկ դետալը պատրաստելու համար առաջին բանվորը ծախսում է 1,2 անգամ ավելի ժամանակ, քան երկրորդը: 5 դետալ պատրաստելու համար երկրորդ բանվորը ծախսում է 15 ժամ: Քանի՞ ժամ է ծախսում առաջին բանվորը 20 դետալ պատրաստելու համար:

197. 1301. Աշակերտը օրական պարապում է մեկական պարապմունք երեք լեզվից: Յուրաքանչյուր լեզվի մեկ դաս պարունակում է 2 էջ, և յուրաքանչյուր էջ նա սովորում է 30 րոպեում: Օրական քանի՞ րոպե պետք է ծախսի աշակերտը երեք լեզվի դասերը սովորելու համար:

198. 41. Գործարանի երեք արտադրամասերում աշխատում է 270 մարդ: Երկրորդ արտադրամասում երկու անգամ քիչ մարդ կա, քան առաջինում, իսկ երրորդում՝ 20 մարդ ավելի, քան առաջինում: Քանի՞ մարդ է աշխատում յուրաքանչյուր արտադրամասում:

199. 57. Հայկի կրթաթոշակը երեք անգամ պակաս էր մոր աշխատավարձից և հինգ անգամ պակաս՝ հոր աշխատավարձից, բայց 1500 դրամով ավելի էր քրոջ կրթաթոշակից: Ինչքա՞ն էր նրանց ընտանիքի ստացած դրամը ամսական և ինչքա՞ն տարեկան:

200. 173. Ապացուցեք, որ 6 մարդկանց մեջ կգտնվեն 3-ը, որոնցից յուրաքանչյուրը ճանաչում է մյուս երկուսին, կամ կգտնվեն 3-ը, որոնցից ոչ մեկը մյուսին չի ճանաչում:

201. 194. Ունենք միանման 9 մետաղադրամ: Հայտնի է, որ նրանցից մեկը կեղծ է և մյուսներից թեթև, սակայն արտաքինով չի տարբերվում մյուսներից: Կարո՞ղ եք լծակավոր կշեռքով, երկու անգամ կշռում կատարելով գտնել կեղծ մետաղադրամը:

202. 195. Ունենք միանման 9 մետաղադրամ: Հայտնի է, որ նրանցից մեկը կեղծ է և մյուսներից տարբերվում է կշռով, սակայն արտաքինով չի տարբերվում: Կարո՞ղ եք լծակավոր կշեռքով, երեք անգամ կշռում կատարելով գտնել կեղծ մետաղադրամը:

203. 196. Հայտնի է, որ 12 մետաղադրամներից մեկը թեթև է մյուսներից, որոնք ունեն միատեսակ կշիռ: Կարո՞ղ եք չորս կշռումով, առանց կշռաքարի, լշակավոր կշեռքով որոշել կեղծ մետաղադրամը:

204. 197. Ունենք միանման 12 մետաղադրամ: Հայտնի է, որ նրանցից մեկը կեղծ է և մյուսներից թեթև, որոնք ունեն միատեսակ կշիռ: Կարո՞ղ եք լծակավոր կշեռքով, երեք անգամ կշռում կատարելով գտնել կեղծ մետաղադրամը:

205. 201. A վայրից B վայր շարժվեց հեծանվորդը՝ ժամում անցնելով 12 կմ: Մեկ ժամ հետո B-ից դեպի A շարժվեց երկրորդ հեծանվորդը՝ ժամում անցնելով 14 կմ և կես ժամ անց հանդիպեց առաջինին: Որոշեք AB ճանա պարհի երկարությունը:

206. 300. Արմենը, Արամը և Արան միասին հավաքեցին 114 սունկ: Արմենը Արայից 2 անգամ, իսկ Արամը Արայից՝ 10-ով ավելի հավաքեցին: Որքա՞ն հավաքեց յուրաքանչյուրը:

207. 318. 1994 թվականին Վահագնը դարձավ այնքան տարեկան, որքան նրա ծննդյան տարեթվի թվանշանների գումարն է: Ո՞ր թվին է ծնվել Վահագնը:

208. 405. Վաճառվում է երեք տեսակի պաղպաղակ. կաթնային՝ հատը 100 դրամ, էսկիմո՝ հատը 150 դրամ և սերուցքային՝ հատը 180 դրամ: Ի՞նչ ընտրություն կարող է կատարել Վահանը, եթե նա պաղպաղակի հետ միասին ուզում է գնել նաև 1550 դրամի արժողությամբ մեկ գիրք և ունի ընդամենը 1700 դրամ:

209. 505. Անդրանիկի և Ոսկեհատի ծննդյան թվականների տարբերությունը հավասար է մեկի: Ամենաշատը և ամենաքիչը քանի՞ օր կարող է լինել նրանց տարիքների տարբերությունը:

210. 506. Հոր և երկու որդիների տարիքները միասին 41 է: Հոր տարիքը վեց անգամ մեծ է երեքի տարիքների թվանշանների գումարից: Քանի՞ տարեկան է նրանցից յուրաքանչյուրը:

211. 550. Անապատով անցնելու համար ճանապահորդին անհրաժեշտ էր 6 օր, բայց նա իր հետ կարող էր վերցնել միայն 4 օրվա սննդամթերք: Նա կարող էր իր հետ վերցնել նաև ուղեկցողներ, որոնցից յուրաքանչյուրը նույնպես կարող էր տանել 4 օրվա սննդամթերք: Ճանապարհորդը քանի՞ ուղեկցող կարող էր իր հետ վերցնել, որպեսզի մթերքը իրեն բավարարեր ամբողջ ճանապարհը անցնելու համար:

212. 577. Ջրավազանը առաջին խողովակով ժամում լցվում էր 20 դույլ, իսկ երկու խողովակներով միասին՝ ժամում 5 դույլ: Ժամում քանի՞ դույլ էր դատարկվում երկրորդ խողովակով:

213. 578. Ջրավազանը առաջին խողովակով ժամում լցվում էր 3*a* դույլ, իսկ երկու խողովակներով միասին՝ 2*a* դույլ: Ժամում քանի՞ դույլ էր դատարկվում երկրորդ խողովակով:

214. 579. Ամանի մեջ կար 98 լիտր ջուր: Քանի՞ լիտր ջուր մնաց ամանի մեջ, եթե մի խողովակով նրա մեջ 1 ժամում լցվում էր 10 լ ջուր, իսկ մյուս խողովակով՝ ժամում դատարկվում է 24 լ, և երկու խողովակը բացեցին 2 ժամ:

215. 585. Խաշելուց միսը կորցնում է իր քաշի 35%-ը: Ինչքա՞ն միս պետք է վերցնել 520գ խաշած միս ստանալու համար:

216. 642. Այն պահին, երբ առաջին լաստը գտնվում էր A վայրից 12 կմ հեռավորության վրա, երկրորդը գտնվում էր 20 կմ հեռավորության վրա: A վայրից ի՞նչ հեռավորության վրա կգտնվի երկրորդ լաստը՝ առաջինի 67 կմ հեռավորության վրա գտնվելու պահին: Դիտարկենք A վայրի նկատմամբ լաստերի սկզբնական դասավորության(միևնույն և տարբեր կողմերում գտնվելու) բոլոր դեպքերը:

217. 652. Այն պահին, երբ առաջին լաստը գտնվում էր նավահանգստից 15 կմ հեռավորության վրա, երկրորդը գտնվում էր 23 կմ հեռավորության վրա: Քանի՞ կմ հեռավորության վրա կգտնվի առաջին լաստը նավահանգստից, երբ երկրորդը գտնվի 47 կմ հեռավորության վրա:

218. 743. Երկու քաղաքներից, որոնց միջև հեռավորությունը 168 կմ է, միաժամանակ և միևնույն ուղղությամբ շարժվեցին մարդատար և ապրանքատար ավտոմեքենաները: Որքա՞ն էր մարդատար ավտոմեքենայի արագությունը, եթե այն 6 ժամից հետո հասավ ապրանքատար ավտոմեքենային, որը ժամում անցնում էր 40 կմ:

219. 761. Երկու տակառներ պարունակում էին միևնույն՝ 50 լ տարողությամբ ջուր: Առաջին տակառի պարունակությունը ավելացրին 2,5 անգամ: Քանի՞ լիտրով պետք է ավելացնեն երկրորդ տակառի պարունակությունը, որպեսզի տակառներում ջրի քանակությունները լինեն նույնը:

220. 762. Երկու տակառներ պարունակում էին միևնույն տարողությամբ ջուր: Առաջին տակառի պարունակությունը ավելացրին 2,5 անգամ: Քանի՞ լիտրով պետք է ավելացնեն երկրորդ տակառի պարունակությունը, որպեսզի տակառներում ջրի քանակությունները լինեն նույնը:

221. 865. A և B վայրերից միաժամանակ իրար հանդեպ հավասարաչափ շարժվեցին երկու ավտոմեքենա: Առաջին ավտոմեքենան ժամում անցնում էր 85 կմ, և 5 ժամում նրանք անցան նշված վայրերի միջև ընկած 800 կմ ճանապարհը: Ժամում քանի՞ կմ էր անցնում երկրորդ ավտոմեքենան:

222. 866. A և B վայրերից իրար հանդեպ հավասարաչափ շարժվեցին երկու ավտոմեքենա, որոնցից առաջինը երկրորդից երեք ժամ ուշ էր դուրս եկել: Առաջին ավտոմեքենան ժամում անցնում էր 65 կմ, և առաջինի դուրս գալուց 12 ժամ անց նրանք անցան նշված վայրերի միջև եղած 1410 կմ ողջ ճանապարհը: Ժամում քանի՞ կմ էր անցնում երկրորդ ավտոմեքենան:

223. 870. Բովելիս թարմ սուրճը կորցնում է իր քաշի 12%-ը: Որքա՞ն թարմ սուրճ պետք է վերցնել, որպեսզի ստանանք 5 կգ բոված սուրճ:

224. 946. Ջրավազանը առաջին խողովակով լցվում է 5 ժամում: Քանի՞ ըրպետում կլցնի չորս անգամ մեծ տարողությամբ ջրավազանը երկրորդ խողովակը, եթե այն երկու անգամ ավելի արագ է լցնում, քան առաջինը:

225. 959. Հնձվորը օրական աշխատելով 6 ժամ՝ կարող է հնձել մարգագետինը 12 օրում: Քանի՞ օրում նա կվերջացնի այդ աշխատանքը, եթե օրական աշխատի 3 ժամով ավելի:

226. 983. . A և B վայրերից իրար հանդեպ հավասարաչափ շարժվեցին երկու ավտոմեքենա: Առաջին ավտոմեքենան ժամում անցնում էր 85 կմ, իսկ երկրորդը՝ 90 կմ: Առաջինի դուրս գալուց չորս ժամ անց ավտոմեքենաները հանդիպեցին: Որքա՞ն էր . A և B վայրերի միջև եղած հեռավորությունը, եթե առաջինը երկրորդից երեք ժամ ուշ էր դուրս եկել:

227. 1019. Մի բանվոր աշխատել է 3 օր՝ օրական 7 ժ, իսկ մյուսը՝ 2 օր՝ օրական 8 ժ: Նրանք միասին պատրաստել են 481 մանրակ: Քանի՞ մանրակ է պատրաստել յուրաքանչյուր բանվորը, եթե նրանց աշխատանքի արտադրողականությունը եղել է նույնը:

228. 1023. Գրադարանը պետք է կազմելու տա 1800 գիրք: Առաջին արհեստանոցը այդ աշխատանքը կարող է կատարել 3 օրում, իսկ երկրորդը՝ 6 օրում: Երկու արհեստանոցները քանի՞ օրում կկազմեն բոլոր գրքերը, եթե աշխատեն միաժամանակ:

229. 1028. Միասին աշխատելով 4 տրակտոր դաշտը վարել են 6 ժամում: Քանի՞ ժամում կվարեն դաշտը, եթե աշխատեն տրակտորներից 3-ը:

230. 1029. Գնացքը մի կայարանից մեկնում է դեպի մյուսը: Շարժումն սկսելուց 45 ր հետո տեղ հասնելու համար նրան մնում էր 25 կմ ճանապարհ: Ի՞նչ արագությամբ էր շարժվում գնացքը, եթե կայարանների հեռավորությունը 73 կմ է:

231. 1030. Հետիոտնը 4,8 կմ/ժ արագությամբ մեկնելու է A վայրից 5 կմ հեռավորության վրա գտնվող B վայրը: Որքա՞ն կլինի նրա հեռավորությունը B վայրից՝ շարժումն սկսելուց 40 ր հետո:

- 232.** 1031. Նույն կայարանից հակառակ ուղղություններով միաժամանակ դուրս եկան երկու գնացքներ: Մի գնացքի արագությունը 50 կմ/ժ է, իսկ մյուսինը՝ 85 կմ/ժ: Որքա՞ն կլինի գնացքների հեռավորությունը 3 ժ հետո:
- 233.** 1032. Երկու գյուղից իրար հանդեպ ընդառաջ դուրս եկան երկու հետիոտներ և հանդիպեցին 4 ժ հետո: Գյուղերի հեռավորությունը 36 կմ է: Մի հետիոտնի արագությունը 4 կմ/ժ է: Գտե՞ք մյուս հետիոտնի արագությունը:
- 234.** 1033. Դպրոցի ֆուտբոլի առաջնությանը խաղացվեց 36 խաղ, ընդ որում յուրաքանչյուր թիմ մյուսների հետ խաղաց մեկական խաղ: Քանի՞ թիմ մասնակցեցին առաջնությանը:
- 235.** 1034. Շախմատային առաջնությունում խաղացվեց 45 խաղ: Որոշե՞ք առաջնության մասնակիցների թիվը, եթե հայտնի է, որ ամեն մի մասնակից մյուսների հետ խաղաց մեկական խաղ:
- 236.** 1035. Ֆերմայում կա 1000 ճագար և հավ, որոնք ունեն 3150 ոտք: Քանի՞ ճագար և քանի՞ հավ կա ֆերմայում:
- 237.** 1036. Կինոդահլիճի շարքերի թիվը 5-ով շատ է յուրաքանչյուր շարքում եղած տեղերի թվից: Երբ յուրաքանչյուր շարքում տեղերի թիվը մեծացրին 5-ով և ավելացրին ևս 4 շարք, դահլիճում եղավ 1020 տեղ: Սկզբում քանի՞ տեղ կար դահլիճում:
- 238.** 1037. 100 մ հեռավորության վրա սայլի առջևի անիվը 10 պտույտ ավելի է կատարում, քան հետևի անիվը: Որքա՞ն է առջևի անիվի շրջագծի երկարությունը, եթե այն 0,5 մ-ով պակաս է հետևի անիվի շրջագծի երկարությունից և արտահայտվում է ամբողջ թվով մետրերով:
- 239.** 1116. Բակում եղած հավերի և խոզերի թիվը 10-ից պակաս չէր, իսկ նրանց ոտքերի թիվը 22 էր: Քանի՞ հավ կար և քանի՞ խոզ:
- 240.** 1208. Գյուղից մինչև մարզկենտրոն 20 կմ է, իսկ մարզկենտրոնից մինչև քաղաք՝ 40 կմ: Մարզկենտրոնից քաղաք շարժվեց հեծանվորդը՝ 12 կմ/ժ արագությամբ: Մինևույն ժամանակ գյուղից դեպի քաղաք մարզկենտրոնով ուղևորվեց ավտովարորդը: Ի՞նչ արագությամբ պետք է շարժվի վերջինս, որպեսզի հասնի հեշանվորդին՝ մինչև նրա քաղաք հասնելը:
- 241.** 1278. 4 խոր. մ կեչու վառելափայտը կշռում է 3 տ: Բնակարանը տաքացնելու համար տարեկան օգտագործվում է 4 խոր. մ վառելափայտ: Քանի՞ ուղերթ պետք է կատարի 3 տոննանոց ավտոմեքենան, որպեսզի 36 բնակարանից բաղկացած շենքի համար տեղափոխի մեկ տարվա վառելափայտ:
- 242.** 1279. Մեքենագրուհին 12 ժամում տպագրում է ողջ ձեռագրի 25%-ը: Քանի՞ ժամ պետք է նա աշխատի ձեռագրի 45%-ը տպագրելու համար:
- 243.** 1280. Փայտածուխի 110 կգ-ը տալիս է նույնքան ջերմություն, ինչքան նավթի 70 կգ զանգվածը: Ինչքա՞ն փայտածուխ պետք է վերցնել 500 կգ նավթին փոխարինելու համար:
- 244.** 1281. Խորանարդը երեսպատելու համար օգտագործեցին 30 քառ. մ պաստառ: Որքա՞ն պաստառ պետք է կլինի երկու անգամ փոքր կողով խորանարդը երեսպատելու համար:

245. 1282. Որոշ քանակությամբ տետրեր պատրաստելու համար օգտագործեցին 28,8 կգ թուղթ: կբավականացնի՞ 36 կգ թուղթը 1,2 անգամ ավելի տետրեր պատրաստելու համար:

246. 1318. 150 կգ բալը փռեցին չորացնելու: Չորացնելուց հետո նրա զանգվածը պակասեց 80%-ով: Քանի՞ կգ բալ ստացվեց չորացնելուց հետո:

247. 1319. Հողագործը 128 ար հողատարածության ցանել է ցորեն և եգիպտացորեն: Եգիպտացորենի ցանքսն ամբողջ հողատարածության 30%-ն է: Որքա՞ն է ցորենի ցանքսի մակերեսը:

248. 1320. Ավանում կառուցվել է 240 նոր տուն, որոնց 35%-ը մեկ հարկանի է, մնացածները՝ երկհարկանի: Քանի՞ երկհարկանի նոր տուն են կառուցել ավանում:

249. 1321. Սունկը չորանալիս կորցնում է իր զանգվածի 79%-ը: Որքա՞ն չորացած սունկ կստացվի 20 կգ թարմ սնկից:

250. 1331. Հիմնարկի համար գնել են աթոռներ: Եթե յուրաքանչյուր սենյակում դնեն 3 աթոռ, ապա 3 աթոռ կպակասի, եթե յուրաքանչյուր սենյակում դնեն 2 աթոռ, ապա 2 աթոռ կավելանա: Հիմնարկը քանի՞ սենյակ ունի և քանի՞ աթոռ են գնել:

251. 1332. Ջրոսաշրջիկը հաշվարկեց, որ եթե ինքը դեպի կայարան գնա 4կմ/ժ արագությամբ, ապա գնացքից կուշանա կես ժամ, իսկ եթե գնա 5 կմ/ժ արագությամբ, ապա կայարան կհասնի գնացքը մեկնելուց 6 ր շուտ: Ինչքա՞ն հեռավորություն պետք է անցնի զրոսաշրջիկը:

252. 1333. Քանի՞ տարեկան է եղբայրը և քանի՞ տարեկան քույրը, եթե երկու տարի առաջ եղբայրը քրոջից մեծ էր 2 անգամ, իսկ 8 տարի առաջ՝ 5 անգամ:

253. 1335. Օրական 50 հեկտարի փոխարեն հնձելով 60 հեկտար՝ հնձվորները կարողացան մարգագետինը հնձել պլանավորվածից մեկ օր շուտ: Որքա՞ն է մարգագետնի մակերեսը:

254. 1336. Երկու համաձուլվածքներից առաջինում պղինձը կազմում է 20%, իսկ երկրորդում՝ 40%: Առաջին տեսակի 10 կգ և երկրորդ տեսակի 7 կգ համաձուլվածքները ձուլեցին 3 կգ մաքուր պղնձի հետ: Որքա՞ն է պղնձի տոկոսային պարունակությունը ստացված համաձուլվածքում:

255. 1343. 20 կգ 15%-անոց սպիրտի լուծույթին ավելացրին 10 կգ թորած ջուր: Քանի՞ տոկոսանոց սպիրտի լուծույթ ստացվեց:

256. 1344. 25 կգ 20%-անոց սպիրտի լուծույթին քանի՞ կգ թորած ջուր պետք է ավելացնել, որպեսզի ստացվի 10%-անոց սպիրտի լուծույթ:

257. 1346. 80 լ 15%-անոց սպիրտի լուծույթին ավելացրին 30 լ 20%-անոց սպիրտի լուծույթ: Քանի՞ տոկոսանոց սպիրտի լուծույթ ստացվեց:

258. 1347. 80 լ 20%-անոց սպիրտի լուծույթին ավելացրին 8 լ թորած ջուր և 2 լ մաքուր սպիրտ: Քանի՞ տոկոսանոց սպիրտի լուծույթ ստացվեց: